

Še iz Slomškovega življenja.

Krstni kamen v Ponikvi, pri katerem je bil Slomšek krščen na ime Anton.

Desno:

Slomškov rojstni dom na Slomu v župniji Ponikva ob južni železnici. — Če se peljemo z vlakom iz Maribora ali Pragerskega proti Celju in Zidanemu mostu, ne smemo pozabiti takoj, ko odide vlak s postaje Ponikva, gledati skozi okno na levi strani. Tu bomo videli kmalu Slom in v njem Slomškov rojstni dom. Prostrana kmečka hiša z večimi velikimi gospodarskimi poslopji. Žalibog nam je od prvotnega Slomškovega doma ostala le stanovanjska hiša kolikor toliko tako ohranjena, kakor je bila v Slomškovih časih, gospodarska poslopja so nova. — Na pročelju hiše je vzdignjena marmornata plošča z napisom: »V tej hiši so se rodili Anton Martin Slomšek, knez in škof lavantinski, 26. novembra 1800, umrl v Mariboru 24. septembra 1862.« — Slomškov prednik so se najprej imenovali Novak in so ime dobili šele okrog leta 1700. Slomškov praded Štefan Novak je namreč okoli leta 1700. kupil vse posestvo na gričku Slomu in ker je bil posestnik Sloma, so mu po domače pravili Slomšek. To ime je potem v družini tudi ostalo. — Posestvo na Slomu je bilo precej obsežno in je merilo okoli sto oralov ter je bilo cenjeno na takratnih 1600 goldinarjev. — Po smrti Slomškovih staršev je prišel Slom kmalu v tujo oskrbo in lastnino. Slomškov pranečak Anton je Slom prodal in velika nevarnost je bila, da ga dobi v roke zloglasno ponemčevalno društvo »Süd-

marka«, vendar je celjski odvetnik Karlovšek odvrnil tako sramoto od Slovencev in je leta 1905. kupil Slom za sebe, pozneje pa ga je prevzela celjska posojilnica, ki je še danes njegova lastnica. — Ali bi ne bilo mogoče, pa četudi z javnim denarjem, Slom kupiti in ga uporabiti za slovenske namene?!

zdravilišče in Slomšek, ki je bil bolj šibkega zdravja, se je hodil tja zdraviti. — Po posredovanju »Slomškove družine« v Mariboru je banska uprava v Ljubljani dovolila vzdignati na tej hiši posebno spominsko ploščo, ki bo z večjo slovesnostjo še letos odkrita.

Levo:

Hiša v Rogški Slatini, v kateri je Slomšek stanoval, če je bil tam. Tako se je v tej hiši mudil nekaj dni pred svojo smrtjo, ko se je udeležil s svojimi duhovniki duhovnih vaj in je pri zaključku tistih molil očenaš »za tistega sobrata, ki bo prvi izmed nas umrl«. Božja Previdnost je hotela, da je bil prvi na vrsti baš on sam. — Rogška Slatina je bila že v Slomškovih časih znano in upoštevano

Slomškova ura, ki mu je kazala čas, ko je leta in leta delal za Slovence, jim knjige pisal in za nje koristne nauke sestavljal.

Levo:

Slomškov spomenik v mariborski stolnici. Slovenski rodoljubi so se zavedali, kaj je za Slovence Slomšek pomenil. Že kmalu po njegovi smrti so se izražali o njem kot svetniku. Ali slutili so tudi, da je Slomšek eden največjih mož slovenskega naroda. — Že leta 1865., to je tri leta po Slomškovi smrti, se je sestavil poseben odbor, ki naj bi oskrbel velik spomenik Slomšku na kakem javnem prostoru v Mariboru. Nemški svobodomiselni mestni odbor pa ni dovolil postaviti spomenika na javnem prostoru, zato so ga postavili v stolnici na listni strani velikega oltarja. Spomenik je iz marmorja ter predstavlja Slomška v naravni velikosti kot govornika. Poleg latinskega in nemškega napisa je ob spomeniku tudi slovenski napis: »Narodnemu buditelju, pisatelju in pesniku — hvaležni Slovenci.«

Desno: Slika v Slomškovi kapelici v Mariboru, ki predstavlja, kako Slovenci prosimo za svojega svetnika. — Sedemdeset in skoro štiri leta so že potekla, kar počiva Slomškovo truplo v grobnici na starem mariborskem pokopališču. Kmalu ne bo nikogar več, ki bi mogel reči, da je Slomška videl in slišal, vendar v dušah vseh Slovencev bo njegova oseba vedno imela svetniški značaj. Slovenci vidimo v Slomšku svojega svetnika.